

Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje v šestém až devátém ročníku s časovou dotací jedna vyučovací hodina týdně. Výuka probíhá dle potřeby v odborných učebnách a v kmenových třídách.

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

V rámci tohoto předmětu jsou naplňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k práci podle návodu
- seznamujeme žáky s výhodami pořizování náčrtu při různých činnostech
- klademe důraz na poznávání základních vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost
- vedeme žáky k plánování činností při práci

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aplikaci již použitých řešení při obdobných zadáních
- podporujeme u žáků hledání nových způsobů využití dovedností při práci
- vytváříme žákům prostor pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na účinnou komunikaci žáků při práci
- seznamujeme žáky s přesným významem pojmů vztahujících se k práci a volbě povolání
- motivujeme žáky k vlastní prezentaci práce

Kompetence sociální a personální

- podporujeme spolupráci žáků ve dvojici a v malé skupině
- nabízíme žákům různé role v pracovní skupině
- vyžadujeme ohleduplnost žáků při práci

Kompetence občanské

- preferujeme tvořivý přístup žáků při pracovních činnostech
- seznamujeme žáky s vlivem činnosti člověka na životní prostředí
- posilujeme spoluzodpovědnost za ochranu životního prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání nástrojů a materiálů
- seznamujeme žáky s riziky při práci a způsoby jejich minimalizace
- klademe důraz na hospodárnost různých postupů práce
- podporujeme provádění práce v co nejlepší kvalitě
- seznamujeme žáky s různými podnikatelskými aktivitami
- podporujeme promyšlené rozhodování žáků o dalším vzdělávání a profesní orientaci

Kompetence digitální

- vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu

- učíme žáky využívat digitální technologie k usnadnění, zefektivnění a zkvalitnění výsledků své práce
- žáci jsou vedeni k vytváření a upravování digitálního obsahu a vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.

OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mě, moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah k sobě samému, moje učení, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí

OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, organizace vlastního času, plánování učiva i studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.

OSV – Osobnostní rozvoj – Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění / relaxace, efektivní komunikace atd.), hledání pomoci při potížích.